

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni nedelje in praznike. — Inserati do 30 pettih Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inserati pettih Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vracajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjako uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 66, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 202.

Račun pri poštnem delovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Prva konferenca gospodarske Male antante Sestala se bo meseca septembra v Pragi — Važni predlogi jugo-slovenske vlade — Diplomatska pogajanja so že v teku

Praga, 28. avgusta. r. Tukajšnji vladni listi poročajo, da se bo meseca septembra sestala v Pragi k svoji konferenci gospodarska Mala antanta. Vlade držav Male antante marljivo pripravljajo gradivo za to prvo zasedanje gospodarske Male antante, ki naj položi temelje še tesnejšemu medsebojnemu sodelovanju. Kakor poroča »Narodna Politika«, je jugoslovenska vlada svoje predloge že sestavila in pripravila za razpravo. Ti predlogi se

nanašajo na tranzit blaga, na sodelovanje paroplovnih družb, na izenačenje železniških tarif, tako za osebni, kakor za tovorni promet, na ukinitev konzularnih vizumov in medsebojnem prometu v vseh treh državah, na olajšave za tujski promet v državah Male antante, ki naj se postavijo na recipročno osnovno. Končno bo stavila jugoslovenska vlada predloge glede sodelovanja vseh treh Narodnih bank. Jugoslovenska vlada bo predložila

praški konferenci gospodarske Male antante posebno pogodbo v pogledu gospodarskega sodelovanja Male antante ter je že naročila svojim poslanikom v Pragi in Bukarešti, da s tamošnjimi vladami razpravlja o teh predlogih. Vsekakor pričakujejo, da bo dala praška konferenca gospodarske Male antante zelo važne uspehe, ki bodo poglobili medsebojne gospodarske dohodek in niti slutil, da bi se tako naglo pretregral nit njegovega življenja. Na splošno presenečenje pa mu je eden konsul postalo nenadoma slab in točno ob 2. ga je zadel kap ter je takoj izdihnil na rokah ministrskega predsednika dr. Srščića in njegove soproge. O lesreči je bil takoj očešeno ravnatelj vo 7. vilička, ki je takoj poslalo obje, da je truplo pokojnik preneslo v Ljubljanski dom, kjer je bil pokojni dr. Gavrila nastanjen. Na mrtvški oder pokojnika je prvi položil kito cvjetja ministrski predsednik g. dr. Srščić.

Ves čas svojega bivanja v Rogaska Slatini se je počutil pokojni dr. Gavrila zelo dolgo, vsak dan je hodil na sprechod in je bil vedno dobro razpoložen. Truplo pokojnega bo danes prepeljano v Veliki Bečkerek. Predsednik vlade g. dr. Srščić je odredil, da se v njegovem imenu položi na krsto lep, velik venec. Prav tako so tudi drugi pokojnikovi prijatelji zasuli njegovo krsto s ejetjem in venci. Vest o smrti dr. Gavrila se je naglo razširila med gosti in domaćim prebivalstvom ter izvala povsod globoko žalovanje nad smrto moža, ki je bil po svojih delih v svojih borbah za jugoslovensko narodno in državno učenje znani tudi pri nas.

Pokojni dr. Gavrila je bil star 72 let. Rodom je bil iz Velikega Bečkereka, kjer je leta 1890 otvoril odvetniško pisarno. Ob enem je začel aktivno sodelovati v politiki ter je bil eden izmed voditeljev jugoslovenskega pokreta. Kot predstavnik vojvodinskih Srbov je bil vedno v prvih vrstih narodnih borcev, zaradi česar so ga avstroogrške oblasti ljudi pregnale. Udejstvoval se je tudi publicistično in novinarsko ter je pokrenil več listov in revij. Za svoje zasluge nacionalno delovanje je postal član senata, v katerem so bili njegovi govorji vedno veliki dogodek. Jugoslavija mu bo obramila najboljši spomin!

Dr. Emil Gavrila

Usoda Albanije na kocki

Francoski tisk pripisuje italijanskemu ultimatu Albaniji zgodovinski pomen — Italija se pripravlja na okupacijo Albanije

Pariz, 28. avgusta. r. V tukajšnjih diplomatskih in političnih krogih skrbijo za silestvo razvoja odnosa med Italijo in Albanijo, kateri je, kakor smo že poročali, stavila Italija ultimativne zahteve v pogledu notranje uprave, šolstva, vojaštva in finanč. Zahteve Italije gredo za tem, da se izloči v Albaniji vsak tuji vpliv in Albanija dočela pretvorji v italijansko kolonijo. »Action Française« razpravlja v zadnji številki o teh italijanskih zahtevah in piše med drugim:

Nobenega dvoma ni, kam meri akcija Italije. Če Albanija sprejme italijanske zahteve, potem bo postala popolno vazal Italije. To je v ostalem delu v skladu s politiko, ki jo vodi Italija v Albaniji. Na drugi strani pa je vprašanje, kako bodo mogli Albanci, med katerimi še živi spomin na borbe Skenderbega za svobodo Albanije, prisati na to, da jih poitaliančijo in ali

bo albanska vlada mogla pridobiti narod za take ogromne žrtve. V vsakem primeru je položaj sedanjih oblastnikov v Albaniji skrajno delikaten, ker so mnenja, da brez italijanske finančne podpore ne morejo izhajati. Kar se tiče Italije, je v mnogo ugodenje položaju. S tiranskim paktom si je osigurala gotove pravice v Albaniji, ki v marsičem spominjajo na pravice, ki si jih je zasigurala ameriška vlada na Kubi s Platovim amandmanom, ki je bil sprejet tudi v kabanskem ustavu. Italija ima po tiranski pogodbi pravico izkratiti svoje čete v Albaniji, kadar smatra to za potrebno, a to bo smatrala za potrebno takoj, ko bi se pokazalo, da se skuša Albania izmakniti njenemu neomejenemu vplivu. Razvoj dogodkov v Albaniji bo torej postal še izredno važna mednarodna zadeva, če Italija ne bo znala brzati svoje prevelike poželjnosti po tujem blagu.

Tajna pogajanja med Anglijo in Ameriko?

Guverner angleške Narodne banke se mudi že dva tedna v Washingtonu, kjer vodi pogajanja z Rooseveltom o gospodarskih problemih

Washington, 28. avgusta. r. Veliko senzacijo v vseh političnih in gospodarskih krogih je vzbudila vest, da se mudi guverner angleške Narodne banke Montagu Norman že štirinajst dni v Washingtonu ter da imel v tem času že več sestankov z ameriškim predsednikom Rooseveltom. Bivanje angleškega guvernerja so držali v najstrožji tajnosti in le po naključju je prišla ta vest v javnost. Zatrjuje se, da je prišel Montagu Norman v zelo važni misiji z nalogom, da pridobi Roosevelta za čim tesnejše sodelovanje z Anglijo v pogledu finančne, carinske in trgovinske politike. Montagu Norman si zlasti prizadeva pridobiti Ro-

osevta za to, da bi stabiliziral dolar v primerni relaciji z angleškim funtom, da bi se na ta način ustalili mednarodni trgovinski odnosi. V ameriških krogih pa se pojavlja proti temu: odpor in z vseh strani pritiskajo na Roosevelt, naj ne pristane na to, marveč naj do kraja izvede svoj program za gospodarsko obnovo Amerike. Tako dolgo, dokler druge države ne bodo stabilizirale svojih valut, so ameriški krogovi odločno proti stabilizaciji dolarja. Z največjo nestrenočnostjo čakajo zato v vseh krogih, kakšen bo rezultat teh razgovorov med Rooseveltom in Montagu Normonom.

Otvoritev pilotske šole v Ljubljani

Danes je bila ob velikem zanimanju gojencev otvorjena pilotska šola, ki bo trajala deset tednov

Ljubljana, 28. avgusta.

Z otvoritvijo Aerodroma smo po nekaj dneh dobili tudi že pilotsko šolo, ki nam bo vzogojila gotovo odličen naračaj letalcev, ob enem pa letalstvo popularizirala med našim prebivalstvom.

Davi ob 5. so se zbrali na aerodromu kandidati in bodoči piloti, tako blagajnik Aerokluba g. Bruno Klemenčič, g. Hribar ter načelnik propagandnega odseka Aerokluba, znani fotografski umetnik prof. Ivan Noč, ki so kandidati za praktično sportno turistično letanje, razen tega pa so v šoli tudi člani jadranske sekcije, naši znani »Poljedelci«, mladi tehnični Detter, Šircelj in Raznožnik, ki se bodo v Ljubljani pripravili za bodoče vojne pilote. Gotovo je, da imajo ti mladi fantje polno dobre volje in uparmo, da postanejo naši najslavnejši lovci in zračni akrobati.

Davi so se pričeli vaditi gojenci s šolskim letalom »Brandenburg«. Ze prvi dan i

so napravili nad 20 poletov. Šolo vodi naš odlični pilot g. Gabrijel Vodiček, teorijo pa bodo predaval letalski konstruktor inž. Stanko Bloudek ter inž. Kuhej in drugi strokovnjaki, a metereologji, ki je slike važnosti za letalstvo, bo predaval šef našega meteorološkega zavoda na univerzi g. prof. dr. Reja.

Sola je institucija uprave Aerokluba, ki je za načelnika šole imenovala državnega delegata aerodroma pilota Jožeta Kuharja. Sola traja dnevno od 5. do 8. ko bo pilot Gabrijel Vodiček s svojimi gojencemi absoluiral dnevno do 30 poletov, tako da pridejo vsak dan vsi na vrsto. Goyenci so se takoj pričeli učiti propagandne letanja in bodo najbrže po 20 dnevih, seveda če bo vreme ugodno, že lahko letali samostojno brez učitelja. Ves tečaj bo trajal okrog 10 tednov, ker je treba računati na slabo vreme. Vsega skupaj bo za časa tečaja Vodiček napravil okrog 800

Demonstracija irskih fašistov

Dublin, 28. avgusta. r. Klub strogim ukrepom vlade so včeraj irski fašisti izvršili svoje demonstracije v Beal Blathu, kjer je bil leta 1922 iz zasede ustreljen vodja irskih revolucionarjev Collin. Vlada je knocentovala v mestu 400 policijev, več oddelkov vojaštva. Fašisti pa so jih s spremnim manevrom zavabili v neki poseben kraj, nakar so v Beal Blathu iznili svojo parado. General O' Duffy je na celu več tisoč »modrih srajc«, vkorakal v mesto in imel ta svoje zborovanje. V svojem govoru je izjavil, da se bo kljub vsem ukrepom vlade boril za dosegov svojih ciljev do zadnjega moža. Ko so se vojaški oddelki in policija vrnili, so morali mirno dopustiti, da se je zborovanje fašistov končalo, nakar so fašisti odšli in ni nikjer prišlo do kakih incidentov.

Dva parnika trčila v pristanišču

Pariz, 28. avgusta. AA. Iz Bilba poročajo, da sta včeraj trčila drugi v druga pristanišča Bermea dva potniška parnika. Pri tem je našlo 18 oseb smrt. Podrobnosti o katastrofi še niso znane.

Rogaška Slatina, 28. avgusta. r. Včeraj popoldne okrog 2. je nenadoma premulin, zader od kapi, senator dr. Emil Gavrila, ki se je že 14 dni mudil na odmoru v Rogaški Slatini. Dopolnil ob 11. je bil skupno z ministrskim predsednikom dr. Srščićem, njegovo soprogo, z g. Besarovićem in še nekaterimi drugimi znanci na izletu. Dr. Gavrila je bil izredno dobro razpoložen in nihče ni niti slutil, da bi se tako naglo pretregral nit njegovega življenja. Na splošno presenečenje pa mu je eden konsul postalo nenadoma slab in točno ob 2. ga je zadel kap ter je takoj izdihnil na rokah ministrskega predsednika dr. Srščića in njegove soproge. O lesreči je bil takoj očešeno ravnatelj vo 7. vilička, ki je takoj poslalo obje, da je truplo pokojnik preneslo v Ljubljanski dom, kjer je bil pokojni dr. Gavrila nastanjen. Na mrtvški oder pokojnika je prvi položil kito cvjetja ministrski predsednik g. dr. Srščić.

Ves čas svojega bivanja v Rogaški Slatini se je počutil pokojni dr. Gavrila zelo dolgo, vsak dan je hodil na sprechod in je bil vedno dobro razpoložen. Truplo pokojnega bo danes prepeljano v Veliki Bečkerek.

250 let veržejske garde

Lepa spominska slavnost ob obletnici pregnanja turških roparjev z Murskega polja — Protirevizionistična manifestacija za kralja in Jugoslavijo

Verzej, 27. avgusta.

Ob lepi udeležbi naroda se je v solnčnem dnevu vršila danes ob priliku proslave 250letnice pregnanja turških roparjev z Murskega polja spominska slavnost uniformirane trške garde v Veržej.

Starodavni trž Veržej, čigar postanek sega po zgodovinskih najdbah v staro ilirske dobo, je bil svoje dni večno skladisce za vojne potrebuščine. Kot obmejna točka važen v obrambnem in prometnem pogledu je užival že v 14. stoletju razne pravice, ki jih drugi kraji niso bili deležni. Že leta 1300. je bil povzdržen v trž Pogorel je in bil znova sezidan. Po veliki zmagi nad Turki pri Dunaju je cesar Leopold I. l. 1688. delih pohvale in milosti vsem, ki so si pridobili zasluge za obrambo dežele. Takrat so verževali streliči dobili tudi svojo zastavo, ki so je ob slovenskih prilikah s ponosom nosili do svetovne vojne, dokler je ni zobča razvzročil do zadnje niti. Danes imajo nov v Jugoslaviji pridobljen prapor.

Zgodovinski dogodek so danes nad vse slovensko proslavili. Ves trž je bil v zastavah in slavolokih kakor redkokdaj. Že na predvečer se je pričela slavnost. Pri večernem vlaku je domača garde sprejela eno izmed najstarejših tovariških gard iz Varaždina, nad 50 po številu, ki je s svojimi pestrimi paradnimi uniformami združil splošno pozornost. Z njimi se je priprjal tudi župan in njihov poveljnik dr. Novakovič z vojnim kuratorom in avtoriterjem avokatom dr. Svobodom. Po pozdravu načelnika domačega garde g. Seršenja se je vršila po trgu bakljada z ljutomerško svobodno zadržalo.

Ta zgodovinski dogodek so danes nad vse slovensko proslavili. Ves trž je bil v zastavah in slavolokih kakor redkokdaj. Že na predvečer se je pričela slavnost. Pri večernem vlaku je domača garde sprejela eno izmed najstarejših tovariških gard iz Varaždina, nad 50 po številu, ki je s svojimi pestrimi paradnimi uniformami združil splošno pozornost. Z njimi se je priprjal tudi župan in njihov poveljnik dr. Novakovič z vojnim kuratorom in avtoriterjem avokatom dr. Svobodom. Po pozdravu načelnika domačega garde g. Seršenja se je vršila po trgu bakljada z ljutomerško mestno godbo na obeležju.

Zgodovinski dogodek so danes nad vse slovensko proslavili. Ves trž je bil v zastavah in slavolokih kakor redkokdaj. Že na predvečer se je pričela slavnost. Pri večernem vlaku je domača garde sprejela eno izmed najstarejših tovariških gard iz Varaždina, nad 50 po številu, ki je s svojimi pestrimi paradnimi uniformami združil splošno pozornost. Z njimi se je priprjal tudi župan in njihov poveljnik dr. Novakovič z vojnim kuratorom in avtoriterjem avokatom dr. Svobodom. Po pozdravu načelnika domačega garde g. Seršenja se je vršila po trgu bakljada z ljutomerško mestno godbo na obeležju.

Zgodovinski dogodek so danes nad vse slovensko proslavili. Ves trž je bil v zastavah in slavolokih kakor redkokdaj. Že na predvečer se je pričela slavnost. Pri večernem vlaku je domača garde sprejela eno izmed najstarejših tovariških gard iz Varaždina, nad 50 po številu, ki je s svojimi pestrimi paradnimi uniformami združil splošno pozornost. Z njimi se je priprjal tudi župan in njihov poveljnik dr. Novakovič z vojnim kuratorom in avtoriterjem avokatom dr. Svobodom. Po pozdravu načelnika domačega garde g. Seršenja se je vršila po trgu bakljada z ljutomerško mestno godbo na obeležju.

Garde je nato čestital varžinski župan dr. Novakovič, rekoč, da smo predi manifestirajo, da »smo jedno in ne določen pedant zemlje od nas«.

Zemlja tem sta gorovila prekmurski narodni poslanec Hajdinjak in zastopnik prekmurskih dobrovoljev Pavle Horvat. Slednji je med drugim izjavil, da hočemo režim, toda za nas, za naše neosvobožene bratre. Revolucionisti so nam seleni odpri oči.

Tudi g. poslanec Zemljija je v svojem patriotskem govoru čestital trški garde, bodreč jo, naj bo verna naslednica nekdajne garde pred 250 leti.

Po zaključenem pozdravu in čestitkah in manifestacijah za kralja, narod in nekoteno domovino je bila z navdušenjem prečitana sprejetja brzojarka NJ. Velik kralju Aleksandru I., nakar je bila po zahvalu načelnika Seršenja vsem zastopnikom in slavnostnim gostom lepa spominska svečanost ob 12. ur zaključena.

A. D'Emery:

Dve siroti

Romans

Kam pa greva? Ali si našla gospoda Martina, ki sva mu bili pripovedani in ki bi bil moral najučakati ob prihodu v Pariz? Ali me vodiš k njemu?

— Ne, draga Luiza; ne greva k Martinu. Pozneje ti pojasnil, zakaj ni sem mogla najti njegovega stanovanja... Povem ti, kaj sem tudi jaz pretrpelata čas, ko si ti trpela tako strašne mukke pri teh podležih... Zvez vse, kar sem storila, da bi te zopet našla, vse, kar so storili drugi v ta namen... Zaenkrat ti pa lahko samo povem, da sveta namenjena k dobremu možu, ki se zelo zamira za najino usodo.

— Za najino usodo? — se je začudila Luiza.

— Da, za najino usodo, kajti tebe pozna, govoril je s teboj.

— Ne spominjam se, kajti... da, spominjam se, da je nekdo prijazno govoril z menom... nekoga dne, ko sem trepevala od mraza na cerkevni stopnicu, kjer mi je dal vbojajme. Toda to je bila gospa in zdi se mi, da še zdaj slišim njen glas. Ko mi je stisnila v roko milostino, je dejala: Vzemite, dragi dete, dajte to svoji materi in... morebiti zame.

— Kaj se res ne spominjaš nekoga drugega, ki se tudi zanimal zate?... On mi je pa povedal, kje in kako se je seznanil s teboj... To je slaven zdravnik...

— Ah, da, da... se že spominjam. Tisti gospod je najprej zavrnil beračico, prošečo miloščino... Ko je pa zvedel, da sem slepa, je takoj stopil k meni in me začel vpraševati, kako se je zgodilo, da sem oslepela in kako dolgo sem že slepa... Potem je govoril potiham z beračico; rada bi bila slišala, kaj sta govorila, pa nisem mogla. Slutila sem pa, da se je prepričala, da moje oči niso ozdravljive.

— Motila si se, Luiza; pričakuje te nestropno in baš k njemu sva namenjena.

— Kako se piše?... In kje stanuje?

— Dal mi je vizitko; piše se doktor Hebert in stanuje v ulici Saint-Louis-du Temple...

— No, pojdiva hitro.

— Morava vprašati, kod vodi najkrajša pot.

Ljudje so se ustavljalni in ju radovalno gledali, ker so takoj opazili, da je ena slepa in da ne vesta, kam bi krenili. Henrika se je obrnila k prvemu redovedenemu.

— Ulica Saint - Louis je pa še dače, je odgovoril vprašani — Pojdita po ulici Mouffietard do trga na njenem koncu, to je ravna ulica; potem prideta na nabrežje in pojeda takoj čez Seine po mostu Notre - Dame, tam pa vpraša.

Siroti sta se podvizali naprej, kajti Luizi se je mudilo k zdravniku. Sklenila je bila povedati mu, kaj vse je pretrpela pri Frochardki. Upala je, da vzbudi v njem zanimanje tudi za ubogega Petra, ki je neprestano mislila nanj.

Zdravnik ju je takoj sprejel v svoji posvetovalnici in kmalu se je razpredel med njimi živahen pogovor. Henrika je opisovala grozno tragedijo, ki se je bila odigrala v Frochardkinem briogu. Ko je bilo njeni pripovedovanje končano, je prišla na vrsto Luiza, da bi se zavezala za Petra.

Storila je to z vso hvaležnostjo, ki jo je čutila v srcu do dobrega fanta. Govorila je z drhtecim glasom in malo je manjkalo, da se ni razjokala. Zdravnika so njeni besedi globoko ganile.

— Poskusim rešiti ga! — je dejal.

— In takoj grem na delo.

Poklical je slugo in mu naročil pripraviti čoko.

— Pridržjam vajtu tu, otroka, — je dejal sirotama, — pri meni bosta stanovali, dokler vama ne preskrbim zavetišča; toda zdaj moram nemudoma v Lourciensko ulico.

— In rešite ga, kaj ne? — je prosiela Luiza sklenjenih rok.

Zdravnik je oblubil in hitro odšel.

156

Vest o Jakobovi smrti se je bila že raznesla po okolici.

V izbi je klečala Frochardka sklonjena nad mrtvim sinom hoteč obuditi ga od mrtvih; ogovarjala ga je in prosila, naj odpre oči in ji odgovori... Truplo je ležalo v mlaki krvi... Peter je stal nepremično na svojem mestu.

Zdelo se je, da čaka, da pridejo poni biriči, ki so se res proti večeru pojavili na pragu.

Nekdo je bil obvestil o razburljivem dogodku vojaško patruljo, ki je prispevala baš v trenutku, ko se je kočija doktora Hebera ustavila pred bregom.

Obenem sta prišla dva policijska uradnika. Vse je bilo že pripravljeno za sodni ogled.

Zdravnik je vstopil prvi in hitel je naprej k mrljču.

Pahnil je v stran staro beračico, ki je že glasno jadičevala; osoren zdravnik pogled je zamašil usta.

Zdravnik je pregledal mrtveca in izjavil, da se je nesrečnež v pjanosti sam zabodel.

Frochardka je poslušala njegovo izjavo in srdito gledala Petra.

Zdravnik je dobro razumel pomen teh pogledov; obrnil se je k beračici, ki pogledal naravnost v oči in dejal z odločnim, ukazujočim glasom:

— Čujte in razumite me dobro... Frochardka, od vaših dveh sinov je vam ostal samo še eden... drugi se je ubil... slišite... ubil se je.

— Ubil... ubil se je! — je ponovila Frochardka izbuljenih oči.

— V tem smislu izpovejte.

— Da... da! — je jecijala babnica vsa iz sebe, — ubil se je... Moj Jakob se je ubil.

Na povelji policijskih uradnikov so birci dvignili Jakobovo truplo in ga prenesli na žimnico.

Frochardka je pa stala nepremično zroč na Petra, ki se je tiho pogovarjal z zdravnikom.

Zdravnik je storil še več, nego je bil obljubil Luizi. Ni se zadovoljil s tem, da je rešil ubogega Petra smrtne kazni, temveč ga je povabil še k sebi in zato je zdaj govoril z njim.

— Čez nekaj dni pridite k meni... čim pokopljete svojega brata, — mu je dejal.

Peter se mu je zahvalil, ne da bi razumel, zakaj se zdravnik naenkrat tako zanimal zanj.

Zdravnik mu je hotel dati nekaj denarja za najnajnejše izdatke, toda Peter ga je odklonil, rekoč:

— Ničesar ne potrebujem, gospod!

... Jutri začnem zopet delati.

Toda Frochardka je opazila denar, ki ga je bil vzel zdravnik iz žepa, in brž je iztegnila roko ter začela po svoji starci navadi prosjačiti.

Njen prirojeni značaj je začel prevladovati; toda pogled se je ustavljal na okrvavljenem truplu njenega ljubljence, zastokala je in omahnila nazaj.

Zdravnik ji je vrgel prgišče denarja, kakor se vrže kost psu. Pomežnikil je Petru in odšel.

Ko je stala sama ob truplu svojega angelčka, je Frochardka dolgo... zelo dolgo plakala... Potem si je otrla solze in začela pobirati denar, ki ji ga je bil vrgel zdravnik na tla.

Končno je odšla z doma in zavila naravnost v žimnico, ki je služila prestremu prebivalstvu tega okraja za krčmo.

Privoščila si je žganja, kolikor ga je mogla popiti, potem se je pa vrnila v svoj briog z dvema polnima steklenicama, ki ju je skrila pod slamnjačo svojega borega ležišča.

To pot je morala slamnjačo nekoliko bolj dvigniti. Pri tem se je Jakobovo truplo premaknilo in nekaj kapljic krvi je kanilo beračici na roko.

— Kri mojega ubogega angelčka! — je zamrmljala, — mojega dragega Jakoba, ki ga ne bom nikoli več videla.

Odmašila je eno steklenico in napolnila nekaj krepkih požirkov, da bi v žganju utopila svoje gorje. In pila je še in še, vmes je pa preklinala, plakala, sklepal roke in ternala; končno je otopela in umolknila.

Zgodovina in izdelovanje igel

Iz zgodovine igel — Pogled v tovarno, kjer nastajajo iz žice svetle, tanke igle

Igle se pojavijo v zgodovini človeške civilizacije že v dobi, ko je človek zapustil jamo in se naučil graditi koče in oblačiti se. Seveda so bile igle v pradavnih časih zelo primitivne. Prvotno so izdelovali ljudje igle iz trnja ali ribjih kosti, iz rogov, zlasti jelenjih, in končno tudi iz bron. Te igle so imele uho v sredini. Šele kasneje so bile igle v pravljicah izkušenim delavcem. Igle spravljajo v pločevinaste škatlice po 10 do 15 kg. Škatlice gredo v peč, kjer se igle razbelijo in ostanejo do gotovega časa razbeljene. Izurjeni delavci ves čas pazijo na temperaturo, da pravčasno nehačijo kalitigle. Ohlade jih bodisi v vodi ali pa v olju, potem pa pridejo takoj v fino žaganje. Sledi takozvan paketiranje. 80 do 100.000 igel položi v posebno zmes, ki sta v nji tudi olje in milo. Igle pridejo pod težak valjar in tako se izgladijo. Potem jih pa položi v milno raztopino in končno pridejo lesketajoče se v žaganje, da se posuše. Med njimi je seveda nekaj slabših izdelanih, ki jih pa inspekcijsko takoj odstrani.

mijo s kleščami. Pri tem se tudi obrusijo. To delo je večinoma odvisno od delavčeve spretnosti, se pa v novejšem času tudi mechanizirano.

Zdaj so igle v surovem stanju gotove in na vrsto pride finejše delo. Najprej je treba igle zakaliti, kar je poverjen izkušenim delavcem. Igle spravljajo v pločevinaste škatlice po 10 do 15 kg. Škatlice gredo v peč, kjer se igle razbelijo in ostanejo do gotovega časa razbeljene. Izurjeni delavci ves čas pazijo na temperaturo, da pravčasno nehačijo kalitigle. Ohlade jih bodisi v vodi ali pa v olju, potem pa pridejo takoj v fino žaganje. Sledi takozvan paketiranje. 80 do 100.000 igel položi v posebno zmes, ki sta v nji tudi olje in milo. Igle pridejo pod težak valjar in tako se izgladijo. Potem jih pa položi v milno raztopino in končno pridejo lesketajoče se v žaganje, da se posuše. Med njimi je seveda nekaj slabših izdelanih, ki jih pa inspekcijsko takoj odstrani.

Tiger prinaša srečo

Tiger pomeni za Indijo ne samo kraljico zveri, ki se je ljudje boje, temveč prinaša prebivalstvu tudi srečo, seveda še po smrti Tigrovo meso velja v Indiji za posebno poslastico. Nekatere dele tigra smatra lahkoverno ljudstvo za posebno zdrave proti revmatizmu. Tace so lep okras indijskega stanovanja, o tigrovih ključnicah pa pravijo, da prinašajo domaćinom srečo. Indijski nosijo ogrlice iz tigrovih zob ali pa vsaj en tigrov zob, ker so preprečani, da je nosilec hrabrosti in uspeha v boju.

Posebno srečen je tisti, ki se mu posreči ustreliti tigrica v trenutku, ko dobi mladič. Paziti mora dobro, da se ne izgubi nobena kapljica tigričinega mleka, ki ima baje čudodelno moč, da vrne slepcem vid. Tigrove kože pa prodajajo Indiji Evropom, ki se potem bahajo, ko imajo lepo tigrovo kožo doma v salonu, koliko so prestali in kaže veliko junaštvo so morali pokazati, preden so tigra ustrelili. Zato imajo Indijski značilno prislovico, koliko srečo pomeni ustreljen tiger za domaćinom. Pravijo namreč: Kdor ustreli tigra, je za vse živiljenje poskrbel zase.

V preteklem in v našem stoletju je stroj vedno bolj zmagoval tako, da je mehanizacija in avtomatizacija proizvodnje naglo napredovala. Slovenska roka se je moralna postopno umikati stroju in tako je prišla tudi za iglo doba tovarniške proizvodnje. Kako se izdeluje igle? Za nje potrebujemo v prvi vrsti kvalitetno žico, ki mora vsebovati 0.8 do 1.2% ogljika. Žica se razreže na take koščke, da dobimo iz vsakega dve igle. Žico je treba najprej s posebnim strojem poravnati, potem jo pa režemo na koščke. Koščki gredo v stroj, ki opravi prvo delo, oba konca naostri in potegne v konico. To delo opravlja zelo komplikiran stroj. Koščke žice dviga iz zobja veliko kolo, obloženo s kavčugom. Kolo se počasi vrta in tako pride žica v kontakt z brusom, ki se vrte zelo hitro in s tem nastane konica. Stroj priostri 15.000 koščkov žice v eni uri.

Potem gredo koščki pod drugi brus, ki zaostri sredino žice, kjer morata biti ušeši s običajno iglo. To brušenje je enostavnejše in gre hitrejšo ob rok. Zdaj pride na vrsto igle. Če igla ne izdeluje igle? Za nje potrebujemo v prvi vrsti kvalitetno žico, ki mora vsebovati 0.8 do 1.2% ogljika. Žica se razreže na take koščke, da dobimo iz vsakega dve igle. Žico je treba najprej s posebnim strojem poravnati, potem jo pa režemo na koščke. Koščki gredo v stroj, ki opravi prvo delo, oba konca naostri in potegne v konico. To delo opravlja zelo komplikiran stroj. Koščke žice dviga iz zobja veliko kolo, obloženo s kavčugom. Kolo se počasi vrta in tako pride žica v kontakt z brusom, ki se vrte zelo hitro in s tem nastane konica. Stroj priostri 15.000 koščkov žice v eni ur.

Latinizacija narodnosti abeceda je igrala važno vlogo pri hitri likvidaciji nepismenosti. V letosnjem šolskem letu se uči v ruskih šolah 20 milijonov otrok, dočim bi se jih moralno učiti po petletki samo 15 milijonov. V starosti Rusija je počajala ljudstvo v srednjem šolskem letu na znaločitosti 80.000 učencem. Ves pouk na ljudskih in srednjih šolah gre v okviru vsestranske tehnične vzgoje. Šole so vse deljene tovarnam, komunalnim gospodarstvom in raznim gospodarskim podjetjem.

Prireditve je — kot rečeno — privabila na kopalische mnogo gledalcev in je v vseh ozirih dosegla svoj namen. Da je bila še bolj privlačna, so predileteli — in tudi naenkrat — na Alpini, — pripravili za posamezne tekmovalce primerne nagrade. SK Ilirija je spet potrdila svoj sloves, da ji gre v naši banovinu največja zasluga za organiziranje plavalnega sporta.

Ura, ki je ni treba navijati

Vajeni smo ur, ki poganja njih kolesa ostali mehanizem s tem, da se z robci svojega roba dotika drugega koleska z večjim ali manjšim številom zobcev. S tem se suče hitre ali počasneje in premikanje se prenaša na druga nazobčana kolesca. S tremjem koles med seboj se pa porabi del energije in mehanizem se sčasoma obrabi. V laboratoriju Westinghouse Electric Company so pa izdelali uro, ki ima samo štiri koleska, in sicer tako, da se med seboj sploh ne dotikajo. Poganja jih magnetizem. Kolesa se nikoli ne obrabijo in tudi mazati jih ni treba. Kodenzatorji vzbujajo v žici, naviti pod urnikom na tulcu, električno polje, ki preleti vso žico v minutih 3.600krat. Z živo oviti tulec (stator) ima na nosilni strani zobce, ki jih 118, na sproti njim pa je 120 zobcov kolesa v statoru. To notranje kolesce se lahko suče in imenuje se rotor.

Zobci statora in rotora se ne dotikajo. Magnetičen vpliv nastane samo, če je zob statora proti zobu rotora. Zato se suče rotor s 60-krat manjšo hitrostjo nego kroži električno polje statora; zasluč se torej 60-krat v minutih. Tako je tudi pri drugih kolescih. Ure ni treba navijati, ker gre, dokler kroži po statoru električen tok.